

آموزش حس فو فن

(استان فارس)

سال اول دوره راهنمایی تحصیلی

مرحله دوم تعلیمات عمومی

این کتاب در راستای اجرای طرح چند تألیفی و مشارکت استان‌ها در تولید مواد و رسانه‌های آموزشی و در چارچوب راهنمای برنامه مصوب تألیف‌شده و در سطح استان فارس اجرا می‌شود.

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

تألیف سازمان آموزش و پرورش استان فارس

نام کتاب: آموزش حرفه و فن اول راهنمایی (استان فارس) - ۱۱۱/۲

مؤلفان: مریم خجسته، مهندس عبدا... سپهر آرا، مهندس محمد رضا دهقانی، مهندس جهان زیر فیعی، مهندس عبدالرسول نصیری اصل، طاهره تاجور، مهندس معین عبادی، سارا فرزانه، مهندس عادل اقرا، مهندس مسعود داور پناه، مهندس علی حسین جباری، مهندس فرخ عدلو، مهندس اشکان رحمانی، زهره فرشچیان، محمد رجحانی شیرازی، با نظارت و راهنمایی شورای برنامه‌ریزی حرفه و فن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

ویراستار علمی: محمد مهدی دباغ

برنامه‌ریز درسی: مجید کوثری

مدیریت هنری، عکاسی، طراحی: مهندس نیما حکیمی مقدم، عباس علیپور

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۰۹۲۶۶۸۸۳، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

صفحه‌آرا: مهندس نیما حکیمی مقدم، عباس علیپور و شهرزاد قنبری

طراح جلد: مهندس نیما حکیمی مقدم

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش)

تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۰۴۴۹۸۵۱۶، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

جایگاه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ سوم ۱۳۹۰

حق چاپ محفوظ است.

امام همیشه در کارهای منزل کمک می کردند و به ما نیز می گفتند : «کمک از بهشت آمده است» ؛ مثلاً، خودشان چای می ریختند. حتی وقتی لیوان آبی می خواستند، به کسی دستور نمی دادند بلکه خودشان به آشپزخانه می رفتند و لیوان را آب می کردند.

معلمان محترم، صاحب نظران، دانش آموزان عزیز و اولیای آنان می توانند نظر اصلاحی خود را در باره ی مطالب

این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۱۵۸۵۵، ۳۶۳ - گروه درسی مربوط و یا پیام نگار (Email)

talif@talif.sch.ir یا سازمان آموزش پرورش استان فارس ارسال نمایند.

دفتر نامه ریزی و تالیف کتاب های درسی

فهرست مندرجات

- واحد ۱: فناوری ۱
- واحد ۲: برق ۱۱
- واحد ۳: بهداشت ۳۰
- واحد ۴: چوب ۴۵
- واحد ۵: ساختمان ۶۴
- واحد ۶: خوراک و پوشاک ۷۸
- واحد ۷: کشاورزی (زراعت و باغبانی - دامپروری) ۱۰۷
- واحد ۸: فلز ۱۴۲
- واحد ۹: صنایع دستی ۱۵۹

کتاب حاضر، با استفاده از نظرات صاحب‌نظران، کارشناسان و دبیران با تجربه حرفه‌وفن استان فارس و نیز با تعمق و مطالعه در منابع علمی – آموزشی مختلف در جهت تحقق اهداف زیر تألیف شده است :

- ۱- ایجاد زمینه مشارکت مجریان برنامه آموزشی و پرورشی در تولید مواد آموزشی.
- ۲- ایجاد تناسب بین محتوای مواد آموزشی با ویژگی‌های محلی و بومی.
- ۳- توسعه ظرفیت‌های تولید مواد آموزشی در آموزش و پرورش استان فارس.
- ۴- آشنایی دانش‌آموزان با مشاغل مختلف موجود در محیط پیرامون خود.
- ۵- ایجاد زمینه برای شکوفایی استعدادهای علمی – عملی و پرورش خلاقیت در دانش‌آموزان.

۶- به‌کارگیری آموخته‌های دانش‌آموزان در حل مسائل و مشکلات زندگی روزمره.

از آنجایی که اجرای محتوای آموزشی تدوین شده به منظور تحقق اهداف یاد شده با مشارکت و همکاری صمیمانه شما همکار تلاشگر و ارجمند امکان‌پذیر خواهد شد، انتظار می‌رود، با بهره‌گیری از آخرین یافته‌های علمی و تحقیقاتی و کاربردی زمینه فعال کردن دانش‌آموزان و به‌کارگیری اطلاعات، دانسته‌ها و تجربیات دانش‌آموزان در فرآیند یاددهی – یادگیری فراهم گردد.

در این راستا، رعایت نکات ذیل در طول اجرای محتوای آموزشی مذکور تسهیل‌گر تحقق اهداف برنامه خواهد بود :

- ۱- در هر واحد فعالیت‌های عملی پیش‌بینی شده شما شرایط محیط یادگیری، توانایی و علایق دانش‌آموزان را در نظر گرفته و سپس نسبت به انجام آن اقدام گردد.
 - ۲- توصیه‌های ایمنی که قبل از تدریس واحدهای درسی آورده شده است به منظور پیش‌گیری از خطرات احتمالی در حین انجام فعالیت می‌باشد.
 - ۳- فعالیت‌های پیش‌بینی شده از قبیل «فکر کنید»، «بحث کنید»، «کار در کلاس» به منظور فعال کردن دانش‌آموزان و به‌کارگیری اطلاعات، دانسته‌ها و تجربیات آن‌ها در نظر گرفته شده است و ملاک ارزش‌یابی در این موارد فعالیت دانش‌آموزان در گروه است. همچنین بیشتر بدانید برای مطالعه دانش‌آموزان است و از این مطالب ارزشیابی به عمل نمی‌آید.
- امید است با بهره‌گیری از تجربیات پربار و توانمندی‌ها و دقت نظر شما همکار گرامی، بتوانیم در محیط یادگیری به اهداف درس مذکور دست یابیم.

توصیه‌های ایمنی

- همکار گرامی موارد زیر برای پیش‌گیری از خطرات به هنگام انجام فعالیت‌ها می‌باشد.
- ۱- کارگاه یا محل کار دانش‌آموزان را از نظر مواردی که ممکن است خطرناک باشد مورد بازرسی قرار دهید.
 - می‌توانید این کار را با بررسی نوع حوادثی که ممکن است اتفاق بیفتد و چگونگی جلوگیری از این حوادث انجام دهید.
 - ۲- در ابتدای هر جلسه‌ی کارگاهی زمانی را برای یادآوری نکات ایمنی به دانش‌آموزان اختصاص دهید.
 - ۳- کارهای محول شده به دانش‌آموزان را مورد بررسی قرار داده و خطرهای احتمالی را مشخص کنید (گرچه خطرات در کارگاه‌های کوچک، ساده می‌باشند ولی بررسی کردن آن‌ها کاملاً ضروری است).
 - ۴- پوسترهایی را تهیه کنید که نکات ایمنی کارگاهی را تذکر می‌دهد و در نقاط مختلف کارگاه وصل کنید. استفاده از رنگ‌های مختلف برطبق استاندارد برای مشخص کردن موارد گوناگون مناسب است. برای مثال رنگ قرمز: برای اعلام خطر یا توقف، رنگ نارنجی: برای نشان دادن قسمت‌هایی که می‌تواند ایجاد بریدگی یا لهدیگی نماید، رنگ سبز: برای نشان دادن ایمنی، رنگ آبی: برای نشان دادن وسایلی که تحت تعمیر می‌باشند، رنگ سیاه و زرد: برای نشان دادن محل عبور وسایل نقلیه.
 - ۵- سعی کنید محیط کار، تمیز و مرتب باشد.
 - ۶- از سالم بودن ابزارآلات، میز و کلیه‌ی وسایل کارگاهی مطمئن شوید.
 - ۷- همیشه از ابزار سالم و مناسب برای آن کار استفاده نمایید.
 - ۸- دانش‌آموزان را از خطر سقوط قطعات و وسایل کار، آگاه سازید.
 - ۹- از کش‌های مخصوص برای بستن آستین‌های خود استفاده کنید یا آن‌ها را بالا بزنید.
 - ۱۰- دانش‌آموزان را از خطر برش اعضای بدن توسط لبه‌های تیز قطعات یا وسایل کار آگاه کنید.

سخنی با دانش آموز

مدرسه مرکز فرایندها و فعالیت‌های متعدد و متنوعی است که توجه به همه‌ی آن‌ها ضروری است. یکی از این اولویت‌ها مسأله‌ی به کارگیری آموخته‌های دانش‌آموزان در زندگی روزمره است. باید اذعان داشت که ارتقای آموزشی، پرورشی و علمی نوجوانان که استقلال و آزادی کشور در گرو تربیت صحیح آنان است نیازمند همتی والا از سوی دانش‌آموزان می‌باشد لذا، از شما دانش‌آموزان عزیز انتظار می‌رود با هماهنگی دبیران تلاشگر و بزرگوار و والدین عزیزتان زمینه‌ی رسیدن به این مهم را فراهم آورید.

استفاده از ابزار، منابع و امکانات طبیعی و کسب دانش، نیاز به مهارت دارد. در درس آموزش حرفه و فن دانش‌آموز می‌تواند این مهارت را به مرور زمان با آموزش و کسب تجربه به دست آورد. بدیهی است که داشتن مهارت برای رفع نیازهای زندگی فردی و اجتماعی نیز امری ضروری است.

در این درس شما با ابزارهایی برای ساخت وسایل ساده آشنا خواهید شد. با تحقیق و تفکر در پدیده‌های محیط پیرامون خود بر دامنه‌ی اطلاعات و معلومات خود بیفزایید و با انجام دادن فعالیت‌های علمی و نظری درس، توانایی‌ها و علاقمندی‌های خود را بهتر بشناسید و سعی نمایید با مشاغل مختلف در محیط زندگی خود، آشنا شوید.

یکی از اهداف این درس علاوه بر آشنایی با ابزارها و مواد، شرکت در فعالیت‌های گروهی و دسته‌جمعی می‌باشد که برای رسیدن به آن، مهارت‌هایی چون احساس مسئولیت، وظیفه‌شناسی، تعاون، صداقت و احترام به دیگران، وقت‌شناسی، نظم و انضباط را نیاز دارید، که امیدواریم در کسب این مهارت نیز کوشا باشید.

سعی کنید در ابتدای هر درس هدف‌هایی را برای خود در نظر بگیرید، این هدف‌ها را در دفتر حرفه‌وفن خود یادداشت کنید. در پایان هر درس، بررسی کنید که تا چه اندازه به هدف‌هایی که در نظر داشتید، رسیده‌اید و اگر به برخی از آن‌ها دست پیدا نکرده‌اید علت آن را جست‌وجو کنید. در اجرای عملکرد خود و فعالیت‌های گروهی، راهنمایی دبیران محترم خود را محور قرار دهید.